

Verslag Users' Group – Plenaire Vergadering van 19/03/2015

Aanwezig: J.-P. Bécrot (GABE)
J.-P. Boydens (Cogen Vlaanderen)
P. Claes (FEBELIEC)
N. De Coster (ORES)
B. De Wispelaere (FEBEG)
A. Detollenaere (ODE-VWEA)
N. Laumont (EDORA)
J. Matthys-Donnadieu (Belpex)
G. Meynkens (FEBELIEC)
J. Mortier (FEBEG)
H. Robaye (EFET)
P. Shell (BDRA)
B. Van der Spiegel (INFRABEL)
P. Verlinden (FEBEG)

F. Vandenberghe (Voorzitter), D. Aelbrecht, P. Fonck, I. Gerken, E. Spire, D. Zenner (Elia)
T. Oldenhove (gedeeltelijk, Elia)

Verontschuldigd: W. Aertsens (INFRABEL)
B. Gouverneur (Synergrid)
M. Malbrancke (InterRegies)

Agenda

1. Goedkeuring van de verslagen van de vergadering van de Plenaire Users' Group van 11 december 2014 en van de Gemeenschappelijke WG Bevoorradingzekerheid van 2 december 2014
2. WG System Operation – Status van de lopende werken (vergadering van 6 maart):
 - Stand van zaken winter 14-15
 - Stand van zaken Europese codes (Network Code Operational Security; Network Code Operational Planning & Scheduling)
 - Zonsverduistering 20/03
3. Strategische reserve 15-16 - Status
4. TF Balancing en Experts Group – Status van de lopende werken (vergadering van 10 december):
 - Contracting Ancillary Services 2015
 - Varia
5. WG Belgian Grid – Status van de lopende werken (vergadering van 2 februari):
 - Omzetting van de Europese netcodes – Aansluitingscodes
 - Naar de tarieven 2016-2019
 - Evaluatie van de volumes van de Strategische Reserve 2015-2016
6. WG EMD – Status van de lopende werken (vergadering van 15 januari):
 - CACM Guideline – overview
 - European Harmonised Auction Rules
 - Status projecten

7. Varia

- Transparency-platform Entso-e: presentatie en demonstratie
- Tevredenheidsenquête klanten 2014 – Presentatie van de resultaten

VERSLAG

Frank Vandenberghe vraagt de nieuwe leden van de Users' Group om zich voor te stellen (leden van EFET, BDRA (Belgian Demand Response Aggregators) en FEBEG) en heet hen welkom in de Users' Group.

1. Goedkeuring van de verslagen van de vergadering van de Plenaire UG van 11 december 2014 en van de Gemeenschappelijke WG Bevoorradingszekerheid van 2 december 2014

De voorgestelde wijzigingen aan de verslagen worden zonder opmerkingen goedgekeurd.

2. WG System Operation – Status van de lopende werken

De Voorzitter van de WG System Operation brengt verslag uit over de besprekingen in de WG tijdens de vergadering van 6 maart (zie presentatie "Reporting WG SO 6.3.2015"). Er werd een stand van zaken opgemaakt over de situatie voor de winter 14-15 en de Europese codes (Network Code Operational Security; Network Code Operational Planning & Scheduling). Ook de zonsverduistering van 20/03 werd besproken.

De Voorzitter van de WG System Operation herinnert aan de markante feiten van de winter 14-15 en benadrukt dat de situatie 'in het groen' is kunnen blijven dankzij de grote beschikbaarheid van de invoercapaciteit, een relatief zachte winter en het uitstel van het onderhoud aan de productie-eenheden tot na de winter. Er was ook veel wind en de vraag bleef beperkt. Daaruit mag echter niet geconcludeerd worden dat de situatie over het geheel genomen positief is. De Voorzitter van de Users' Group herhaalt dat, voor de volgende winter, de invoercapaciteit op de grenzen gegarandeerd kan worden tot 2 700 MW tijdens de enkele kritieke uren, hoewel het volume aan invoercapaciteit op de grenzen in real time doorgaans veel hoger zal liggen.

De vertegenwoordiger van GABE benadrukt dat er aan Elia zeker niet verweten kan worden te behoudend te zijn geweest of dat er onnodige maatregelen werden genomen: door het voorzorgsbeginsel toe te passen en door alle maatregelen te nemen om een tekort te vermijden, heeft Elia zijn opdracht vervuld. Des te meer, volgens de Voorzitter van de Users' Group, omdat deze moeilijkheden ook de volgende winter nog aanwezig zullen zijn.

De Voorzitter van de WG System Operation benadrukt op dit vlak, in antwoord op de vertegenwoordigster van EDORA, dat de bevoorradingszekerheid kritiek blijft, ook al stonden de indicatoren deze winter op groen. Heel wat onderhoudsbeurten werden immers uitgesteld tot na de winter (voor een volume van 2 à 3 GW) en de invoercapaciteit op de grenzen moet dit productietekort compenseren. Het tussenseizoen (lente en september-oktober) zou kritiek kunnen worden bij een ongunstig belastingniveau of indien de gedecentraliseerde productie te laag zou zijn. We zullen geen beroep meer kunnen doen op de strategische reserve. We moeten beseffen dat het systeem op dit ogenblik continu tot het uiterste benut wordt.

De Voorzitter van de WG System Operation stelt de vooruitzichten van de globale impact voor die de zonsverduistering van 20 maart 2015 zal hebben op Europa en de talrijke preventieve maatregelen die genomen worden.

3. Evaluatie van de volumes van de 'Strategische Reserve 2015-2016'

De Voorzitter van de WG Belgian Grid brengt verslag uit over de besprekingen in de WG tijdens de vergadering van 2 februari (zie presentatie "WG Belgian Grid – stand van de lopende zaken") over de inschatting van de volumes van de strategische reserve voor de komende winter. Hij herhaalt dat Elia de geselecteerde hypothesen heeft voorgesteld voor de berekening van het vereiste volume van de strategische reserve en het feit dat de resultaten sterk afhankelijk zijn van deze hypothesen. Elia heeft het ontbrekende volume berekend op 3,5 GW.

De Voorzitter van de Users' Group herhaalt dat het strategische reservevolume dat voor deze winter werd vastgelegd nauwelijks toereikend zou zijn geweest in geval van een koudegolf of indien Doel 4 niet snel opnieuw opgestart zou zijn. De situatie zou penibel zijn geworden indien België niet bijna 4 000 MW zou hebben ingevoerd. In de komende maanden worden echter oude klassieke centrales buiten gebruik gesteld die goed zijn voor bijna 1 600 MW. We moeten redelijkerwijs rekenen op een daling van de invoercapaciteit op de grenzen met 800 MW gedurende enkele uren, gezien de ontwikkelingen op het vlak van de gelijkwaardigheid voor de komende winters in de buurlanden, zoals aangekondigd door RTE en TenneT.

Een vertegenwoordiger van FEBELIEC vindt dit een heel behoudende hypothese. Volgens hem moet het volledig Belgisch systeem herzien worden om scherpe prijsstijgingen te voorkomen. Volgens de Voorzitter van de Users' Group mogen we het risico van kritieke uren, waarin de markt er niet in slaagt zich te bevoorraden, niet minimaliseren. Het is de plicht van Elia om hier rekening mee te houden in zijn advies aan de overheid over de inschatting van de volumes van de strategische reserve voor de winter 15-16. Elia geeft toe dat het niet over de nodige ervaring beschikt om de reacties van de markt (rekbaarheid van de vraag) in te calculeren in zijn simulaties, hoewel er zeker een bepaalde impact voelbaar zal zijn. De vertegenwoordiger van FEBELIEC benadrukt dat het belangrijk is om te beschikken over een intradaymarkt met toereikende volumes afkomstig van de 'demand response', om zo de energieprijzen te doen dalen, in plaats van ze af te zonderen in de strategische reserve.

Volgens de Voorzitter van de Users' Group kan een minimale behoefte van 2 000 MW aan strategische reserve niet betwist worden, of de kerncentrales nu een toekomst hebben of niet. Deze beslissing zal niet genomen worden vóór de zomer en de nodige energie moet tegen dan gevonden zijn. Het signaal wordt gegeven door het aantal centrales dat buiten gebruik worden gesteld en de energieprijzen op Belpex. De Voorzitter van de Users' Group geeft toe dat deze strategische reserve geld kost, maar de leden van FEBELIEC kunnen daar voordeel uit halen door SDR aan te bieden waarvoor ze betaald zullen worden. Een vertegenwoordiger van FEBEG is ook van mening dat het volume van de strategische reserve te hoog ligt voor de winter 15-16, met het risico dat de markt grondig verstoord wordt. De Voorzitter van de Users' Group verduidelijkt dat Elia de behoefte aan strategische reserve opnieuw zal evalueren op basis van de offertes en de beschikbare volumes.

Hij verduidelijkt aan een vertegenwoordiger van FEBELIEC dat er momenteel geen mogelijkheid bestaat om het volume van de strategische reserve te doen dalen: het volume van de gecoördineerde inter-TSO-acties is onvoldoende en de kritieke uren, waarin de buurlanden geen energie kunnen exporteren naar België, moeten gedekt worden.

Om rekening te houden met de reacties van de markt op de prijssignalen van de strategische reserve, bevestigt de Voorzitter van de Users' Group aan een vertegenwoordiger van FEBEG dat Elia zich zal baseren op de feedback van deze winter en hoopt op meer transparantie over de omvang van de flexibiliteit bij de marktpartijen en uitkijkt naar het effect hiervan op de energieprijis. Hij herhaalt dat de CREG hierover een kwantitatieve analyse aan het opstellen is, maar de cijfers zijn nog niet bekend.

De Voorzitter van de Users' Group stelt voor om dit onderwerp op het gepaste ogenblik opnieuw op de agenda te plaatsen van een volgende Users' Group.

4. Aanleg van de strategische reserve 2015-2016 - Stand van zaken

De Voorzitster van de TF Strategic Reserve licht de stand van zaken toe van het dossier over de aanleg van de strategische reserve voor de winter 2015-2016 (zie presentatie "Strategic Reserve Status"): de werkingsregels en de procedure voor de aanleg zijn vastgelegd, rekening houdend met de opmerkingen van de leden van de Users' Group (ontwikkeling van het 'submeteringregime', herziening van het certificatieproces ...).

De vertegenwoordiger van BELPEX zegt dat er veel onzekerheid bestaat over het aantal uren LOLE en activering van de strategische reserve, tegen de prijs van € 3 000/MWh. Hij vraagt zich af of het huidige design geschikt is, omdat dit niet aangepast is voor een dergelijk volume. Het zou volgens hem goed zijn om de mogelijkheden om het huidige marktdesign te herzien proactief te analyseren. De Voorzitter van de Users' Group zegt dat dit een terechte vraag is, maar dat het antwoord niet moet komen van Elia, maar van de overheid. Een vertegenwoordiger van FEBELIEC vindt dat het investeringssignaal op de markt niet al te negatief is, omdat vorige winter gebleken is dat er voldoende energie op de markt is. Hij betreurt het ontbreken van tussentijdse prijssignalen, vooral als het gaat om een groot aantal activeringsuren.

Een vertegenwoordiger van FEBEG vraagt meer duidelijkheid i.v.m. het indienen van offertes voor alle mogelijke technische configuraties van de machines. De Voorzitster van de TF Strategic Reserve zal nagaan hoe dit zit, omdat de procedure op dit specifieke punt niet gewijzigd werd.

Een vertegenwoordiger van FEBELIEC benadrukt dat de besprekingen over het design van de strategische reserve 2016-2017 zo snel mogelijk opgestart moeten worden om voldoende tijd te hebben om dit uitvoerig te bespreken.

5. Contracting Ancillary Services 2015 & varia

De Voorzitster van de TF Balancing geeft de stand van zaken over de contractualisering van de ondersteunende diensten 2015 (zie presentatie "Contracting Ancillary Services 2015"), met specifieke aandacht voor de R3 en de resultaten van de veilingen voor de R1 en R2. Ze wijst op de aanzienlijke prijsdaling voor de R1 en R2 dankzij de overstap op maandelijkse sourcing, de daling van de risicopremie en de toename van het aantal partijen op deze maandelijkse markt.

Op de vraag van de vertegenwoordiger van GABE om over te stappen op een jaarlijkse aankoop voor de R1 Load antwoordt de Voorzitster van de TF Balancing dat Europa in tegengestelde richting evolueert: ACER ijvert voor een aanleg van de ondersteunende diensten op een zo kort mogelijke termijn, zelfs dagelijks, zodat de hernieuwbare energiebronnen kunnen deelnemen. De vertegenwoordiger van GABE zegt dat dit inderdaad klopt voor de productie, maar dezelfde redenering kan niet altijd toegepast worden voor de ondersteunende diensten bij de consumenten.

Een vertegenwoordiger van FEBELIEC heeft vragen bij de frequentie en het nut van de tweede veiling. De Voorzitster van de TF Balancing herhaalt dat de tweede veiling wordt opgestart in specifieke gevallen om een nieuwe, voordeligere globale oplossing te vinden. Een van de selectiecriteria is in de selectie beschikken over een offerte die duidelijk verschilt van de andere. Dat gebeurt vaak en dit heeft een structurele impact op de aankoop van de ondersteunende diensten en leidt vaak tot een daling van de kosten.

De vertegenwoordiger van BDRA vraagt of er maatregelen overwogen worden om de problemen met het beroep en de schorsing van de aankoopprocedure van de R3 in de toekomst te vermijden. De Voorzitster van de TF Balancing benadrukt dat dit beroep werd ingediend in een specifieke context: de CREG had de offerte beschouwd als niet overduidelijk onredelijk, op een heel gespannen markt. Elia zal blijven werken aan de verbetering van de regels, die vooraf door iedereen gekend zijn, om een rechtvaardig en niet-discriminerend proces en een goede werking van de markt te verzekeren.

De Voorzitster van de TF Balancing verduidelijkt ook de situatie van de R1L die gedurende een maand niet gecontracteerd werd, in tegenstelling tot de R1Production, op vraag van de vertegenwoordiger van GABE. Voor die maand is gebleken dat de combinatie van het product R1Load en de aanvullende producten niet competitief genoeg was in vergelijking met de andere beschikbare offertes. Wat de levering door de Franse marktpartijen betreft, die interfereert niet met de capaciteiten op de grenzen en laat toe om de factuur van de kosten voor de ondersteunende diensten te optimaliseren.

De Voorzitster van de TF Balancing informeert ook over een nieuw gegeven dat gepubliceerd wordt op de website van Elia: de vooruitzichten voor zonneproductie op het vlak van DSO.

Ze brengt verslag uit over de vooruitgang van de studie over de grensoverschrijdende balancingmarkt uitgevoerd met België, Oostenrijk, Nederland en Duitsland. Frankrijk doet niet mee aan dit onderzoek omdat de Franse balancingmarkt heel erg verschilt. De harmonisatieprocessen zijn heel complex en het is beter om te beginnen met zones die gelijkaardig zijn opgebouwd. Later kan dit eventueel uitgebreid worden.

6. Belgian Grid – Status van de lopende werken

De Voorzitter van de WG Belgian Grid brengt verslag uit over de besprekingen tijdens de vergadering van 2 februari 2015 (zie presentatie "Status WG Belgian Grid – 2/2/2015") over de omzetting van de Europese netcodes (vooral de aansluitingscodes) en de ontwikkelingen van de tarieven voor de tariefperiode 2016-2019. Tot slot heeft de WG gesproken over de methodologie en de resultaten van de evaluatie van de volumes van de strategische reserve voor de winter 2015-2016. Dit laatste punt werd hierboven besproken.

Aangaande de opstelling van het tariefdossier voor de tariefperiode 2016-2019 laat de Voorzitter van de WG Belgian Grid de leden van de Users' Group weten dat Elia na de paasvakantie (van 20 april tot 4 mei) een overleg plant met de Users' Group over de beslissende elementen in de ontwikkelingen die overwogen worden in het toekomstige tariefvoorstel, in overeenstemming met de nieuwe procedure opgesteld tussen de CREG en Elia. Deze beslissende elementen kunnen zijn: de invoering van specifieke tarieven, de toewijzing tussen de injectie- en afnametarieven, de interpretatie van bepaalde elementen van de tariefmethodologie of de operationele modaliteiten ... Aan het begin van de consultatieperiode is er een buitengewone vergadering van de Users' Group gepland om de elementen toe te lichten waarover overlegd zal worden. Na overleg

wordt de datum van de vergadering vastgelegd op 23 april om 12.30 uur. De leden van de Users' Group zullen zo snel mogelijk een uitnodiging ontvangen.

Een vertegenwoordiger van FEBEG betreurt dat de consultatie slechts 2 weken duurt, maar de Voorzitter van de Users' Group herinnert aan de strakke planning voor de opstelling van het tariefdossier, dat voor 30 juni moet worden afgerond en officieel verstuurd naar de CREG. Hij verduidelijkt dat de consultatie zal gaan over de beslissende tariefconcepten en niet over de prijzen als dusdanig.

De vertegenwoordiger van GABE herhaalt dat de WKK-eenheden tot nu toe een lager tarief hebben voor onderschreven hulpvermogen, dat gebruikt wordt bij onderhoud en gebaseerd is op het principe dat uitschakeling van een eenheid veel impact heeft op het lokaal net, maar een lichtere impact op het hoger liggende transportnet omdat alle WKK's niet op het zelfde ogenblik uitschakelen. Ofwel moet een reductie coëfficiënt behouden blijven, ofwel moet men de impact op de jaar termen minimaliseren (piekvermogen en ter beschikking gesteld vermogen) ten opzichte van de maandelijkse term om dit tarief aantrekkelijk te houden en rekening te houden met de impact van de WKK-eenheden op het net.

De vertegenwoordiger van GABE kaart een ander probleem aan: de industriële consument die een ondersteunende dienst of SDR levert, verlaagt de productie van zijn fabriek gedurende deze activering maar moet dit achteraf inhalen, wat leidt tot een overconsumptie van elektriciteit tijdens deze andere uren waardoor zijn maandelijkse en jaarlijkse consumptiepieken zullen stijgen en zo ook zijn transportkosten. Een offerte van SDR voor enkele maanden zal bestraft worden door de integratie van de hogere transportkosten gedurende een jaar. De meerkosten van de piek moeten dus redelijk blijven om rekening te houden met dit indirecte gevolg.

Een vertegenwoordiger van FEBELIEC bevestigt dat er veel aandacht besteedt moet worden aan het design van de jaarlijkse en maandelijkse pieken, gezien de impact hiervan op het betrokken toegangspunt.

Aangaande de besprekingen over de omzetting van de Europese netcodes herhaalt een vertegenwoordiger van FEBEG de vragen van de federatie over de manier waarop de autoriteiten (overheden en regulatoren op federaal en gewestelijk niveau) betrokken zullen worden bij het globale proces, eventueel zelfs binnen de Users' Group. De Voorzitter van de WG Belgian Grid bevestigt dat dit aspect van de omzetting fundamenteel is en dat er contacten gelegd worden met de autoriteiten om te verduidelijken hoe dit complexe proces beheerd zal worden. Binnen de WG's van de Users' Group zullen over enkele weken besprekingen van start gaan over concrete thema's om tot een consensus te komen over de technische inhoud alvorens, in een tweede fase, na te gaan hoe deze consensus en ideeën in de praktijk opgenomen kunnen worden in de reglementering en de contracten.

7. WG EMD – Status van de lopende werken

De Voorzitster van de WG European Market Design brengt verslag uit over de besprekingen tijdens de vergadering van 15 januari 2015 (zie presentatie "Status WG Belgian Grid – 2/2/2015") over de nieuwe 'Guidelines' van de netcode CACM, de stand van zaken van de 'European Harmonised Auction Rules' waarover nu overleg wordt gepleegd en de status van de grensoverschrijdende projecten.

Ze herinnert ook aan de Flow-Based Market Coupling, die hopelijk van start kan gaan op de nieuwe datum van 20 mei, zodra de laatste goedkeuringen van de regulator verleend worden.

8. Varia

8.1. Transparency-platform Entso-e: presentatie en demonstratie

Elia stelt het Transparency-platform van Entso-e voor en de gegevens die hier geraadpleegd en gedownload kunnen worden (zie presentatie "Transparency Platform Entso-e"). Elia legt uit dat deze gegevens gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden; om te kunnen downloaden, hoeven gebruikers zich enkel te registreren op het platform van Entso-e. De publicaties in het deel "transmission" zullen zo snel mogelijk aangevuld worden om rekening te houden met het nieuwe flow-based berekeningsproces in de CWE-zone, maar deze aanpassingen zullen niet klaar zijn voor de lancering van de flow-based in mei. Intussen zijn de gegevens terug te vinden op de website van CASC.

Bovendien blijven we gegevens voor de Belgische markt ter beschikking stellen op de website van Elia, zoals de balancinggegevens op basis van de behoeften van de partijen op de Belgische markt.

Elia verduidelijkt ook dat het Transparency-platform van Entso-e ook de gegevens over onderbrekingen van belastingen publiceert als die hoger liggen dan 100 MW. Deze informatie wordt ingezameld via een beveiligd portal beheerd door Elia en geaggregeerd wegens vertrouwelijkheidsredenen, in tegenstelling tot de gegevens van de grote productie-eenheden.

Het REMIT-reglement verplicht de actoren op de markt dan weer om bepaalde bevoorrechte informatie te publiceren en gedetailleerde verslagen op te stellen voor ACER. Wat deze verslagen betreft, zijn de TNB's bijvoorbeeld verplicht om ACER de grensoverschrijdende nominaties en de toewijzingsgegevens te bezorgen van elke deelnemer aan de expliciete veilingen.

8.2. Tevredenheidsenquête klanten 2014 – Presentatie van de resultaten

De Voorzitter van de WG Belgian Grid legt de resultaten voor van de tevredenheidsenquête bij de klanten die Elia eind 2014 gehouden heeft (zie presentatie "Customer Satisfaction Survey 2014"). De resultaten zijn heel positief, met een stijging van de tevredenheidsgraad in elk klantensegment. We stellen vast dat het meest tevreden segment de Users' Group is. De enquête heeft ook de sterke punten aan het licht gebracht die de klanten waarderen en de verbeteringspunten waaraan Elia zal blijven werken. Zo hebben de leden van de Users' Group gewezen op de nood aan meer informatie over de tarieven en de contractuele wijzigingen. Op deze vraag zal ingespeeld worden met de volgende marktconsultatie, die zal gaan over de beslissende elementen van de ontwikkelingen die overwogen worden in het tariefvoorstel.

Elia legt uit aan een vertegenwoordiger van FEBELIEC dat het begrip 'loyalty' gebruikt in de enquête gezien moet worden in de context van het gereguleerde monopolie, maar wijst op de toetredingsgraad van de klant tot Elia.

8.3. Communicatie van GABE

De vertegenwoordiger van GABE informeert de leden van de Users' Group over de ontbinding van de federatie 'GABE', na de leden 35 jaar te hebben ondersteund. Deze beslissing, genomen op de algemene vergadering van 11 februari 2015, heeft meerdere redenen. Praktisch gezien zal GABE vanaf de volgende gewone plenaire vergadering van de Users' Group (in juni 2015) niet langer vertegenwoordigd zijn. De leden van GABE kunnen echter geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan bepaalde werken (TF Balancing, TF Strategic Reserve,...) waarvan ze al deel van uitmaakten, in eigen naam of via andere federaties, bijvoorbeeld FEBELIEC, waarvan ze ook lid zijn.

De Voorzitter van de Users' Group bedankt de vertegenwoordiger van GABE, in naam van de Users' Group en Elia, van harte voor al die jaren dat hij GABE vertegenwoordigd heeft bij Elia en in de Users' Group, alsook voor de uitstekende samenwerking met GABE op zeer veel vlakken. De Voorzitter van de Users' Group zal nagaan of het eventueel nodig is om de samenstelling van de Users' Group te wijzigen na de ontbinding van GABE.

Datums van de volgende vergaderingen in 2015

- 23/04/2015 – 12.30 uur (buitengewone Users' Group – overleg over de tarieven)
- 18/06/2015 (vervang door workshop van 2/7)
- 24/09/2015
- 10/12/2015

Elia, Keizerslaan 20, lokaal 0.20, om 14.00 uur